

Manuela Zipiși

ORĂȘE

Design copertă și ilustrații
Doriana Mărășoiu



EDITURA
CREATOR
BRAȘOV, 2023

Cuprins

Bologna.....	9
București	17
Câmpulung Muscel	55
Madrid	65
Marrakesh.....	77
Paris.....	131
Propriano	183
Puerto del Carmen	201
Tbilisi.....	211
Valletta.....	227



Bologna

Așa începeau diminețile la Bologna, mai mult încremenite, înainte ca Luciana să toarne din ibricul roșu, moștenit, cafeaua complet amară. Pentru Vittorio. Urma apoi drumul către terasă, douăzeci de pași parcurși ducând aceeași ceașcă cu margini aurii și figuri geometrice albastre, în fiecare zi, de patruzeci de ani deja. Intensitatea cafelei varia în funcție de anotimp sau chiar de fazele lunii. În realitate, conta doar cât de tare îi tremura mâna Lucianei. Doza de boabe de cafea, care ajungea în râșnița adusă de Vittorio dintr-o epocă în care Luciana nu avea chip și numai vaga dorință a existenței sale îi trecea prin minte adolescentului ce descărca marfă prin piețe după școală, era crucială. Luciana știa că în funcție de asta zațul se depunea mai mult sau mai puțin generos pe fundul ceștii. La fiecare început de lună, ceașca era răsturnată și lăsată să respire între zece și cincisprezece minute. Apoi Luciana îi întorcea realitatea, iar privirea ei se apleca într-un alt unghi de răsturnare peste cea mai importantă hartă a lumii. Mai importantă decât starea vremii anunțată la radio, mai importantă decât previziunile ghicitoare Ursula din

Piazza Minghetti și chiar mai importantă decât telefonul pe care îl așteptau în fiecare sâmbătă din America, de la Guido. Era vorba despre basorelieful în care se aduna zațul negru pe suprafața albă din porțelan. De cât de mult sau puțin tremura mâna Lucianei la începutul lunii depindeau zilele bune și cele proaste, călătoriile neașteptate, cât de uscată va fi pâinea cumpărată de la *panificio*-ul din colț, veștile venite de departe, moartea, viața. Înainte de a ajunge pe terasă, la Vittorio, Luciana nu uita să scoată dintr-un sertar mic de deasupra bufetului cu vitrină de sticlă, un carnețel cu fructe exotice pe copertă. Îl uitase nepoata Albertinei cu un an în urmă, cu puțin înainte să se certe cu ea, așa că între timp își dăduse voie să îl folosească. Devenise astfel al 72-lea carnet unde trasa în fiecare dimineață o liniuță – în contul noii cafele pe care tocmai i-o făcuse lui Vittorio. Nu stătuse niciodată să numere liniuțele, voia să facă asta în vacanța pe care o plănuiau încă de când se plimbau timizi pe sub arcadele cărămizii de pe strada Ugo Bassi. Acele prime zile care le trasau deja povestea în orașul de cărămidă roșiatică din care nu aveau să mai plece vreodată, fuseseră pretextul unei promisiuni: dacă urmau să rămână împreună, aveau să plece într-o călătorie în jurul lumii. Nu la tinerețe, așa cum făcea toată lumea, ci în ziua în care vor împlini șaptezeci și cinci de ani. Vittorio cumpăraseră ceva mai târziu cea mai urâtă pușculiță din lume: un porc de porțelan pictat, în care mai aruncau câte o monedă pentru marea călătorie.

La intersecția străzilor Valdonica și Luretta casele erau zugrăvite în galben cărămiziu și roz pal, culori contrazise într-o armonioasă completare de o casă medievală cu arcadă din cărămidă brună. Se forma astfel un careu în jurul pietrei cubice colțuroase, care, în ciuda unor înălțimi diferite ale celor patru clădiri, permitea soarelui să își facă de cap la ora prânzului, mai ales în zilele blânde de toamnă. Aici, în careul pe care soarele îl făcea să strălucească, exista un loc pe care Luciana îl detesta mai mult decât pe păianjeni. Iar pe păianjeni îi ura și îi compătimea, în același timp. Era locul unei cafenele, Camera a Sud, plină de jazz, cărți și sticle goale de vin pe post de obiecte decorative, un loc al tinerilor; veneau, râdeau, rămâneau să mângălească ceva pe o foaie de hârtie în timp ce așteptau să li se încarce telefoanele mobile, comandau un pahar de vin sau un Aperol Spritz, de cele mai multe ori, în trecere.

Vittorio era bătrân. Deja. Iar ei îi plăcea să-l compare cu un tablou de-al lui Alighiero Boetti. Vittorio nu aștepta. *Non parto non resto*, se afla mereu dincolo de așteptări. El știa. Era sigur că diminețile începeau cu o cafea. Cafeaua Lucianei. Și că porticurile de promenadă ale Bologniei erau schelete de catedrale dezgolite, ca și cum aripile care le înconjurau, devenind tari ca piatra, le erau demontate, asemenea unor crengi de arbori bătrâni toaletați. Străzile cu porticuri ale Bologniei erau catedrale cu aripi toaletate care, mai apoi, zburau, consistente dar invizibile, rătăcind pe la expoziții de design ținute în foste spitale ori palate,

sau la Cineteca. Vittorio mergea uneori după-amiezile la Camera a Sud. Ce făcea acolo, Luciana nu putea decât să își imagineze, în timp ce își aranja buclele sau își mușca buzele. Sau în timp ce așeza, în cutii metalice toate suli-rile de ață din casă. Pe culori.

Nu e nimic ciudat în a-ți nota frânturi din viață. Ideal e să o faci la momentul potrivit, adică la cald, atunci când gândurile sunt cu adevărat complet încinse de un anumit eveniment. Când ceva pare a da pe dinafară, chiar dacă vrei să îl păstrezi înăuntru, ca pe o pisică cu blană încălzită de soare, la adăpost de efectul cuvintelor, de rezonanța lor în alte minți și inimi. Lucianeii îi veneau asemenea gânduri în timp de spăla ceștile de cafea. De dincolo de membrana de sticlă care despărțea apartamentul Lucianeii și al lui Vittorio de terasă și de oraș, ziua se așternea obișnuit. Până să termine de aranjat papiotele colorate, una lângă alta, un adevărat curcubeu de ață care creștea rând după rând, cu circularitatea unei scări în spirală ce părea că se termină dincolo de nori, trecuse de prânz. Băuseră împreună cafeaua într-o tăcere care le permitea să observe de pe terasă jocurile porumbeilor și deopotrivă pe cele ale copiilor care se alergau în parcul din apropiere. Autobuzele mari și greoaie nu existau când se mutaseră în cartier, undeva prin anii 1980, lăsând departe camerele vilei de lângă magazinul filatelic, de unde obișnuiau să îi cumpere timbre lui Guido când era mic. Acum autobuzele treceau, unul câte unul, cu turiști sau cu oameni veniți de

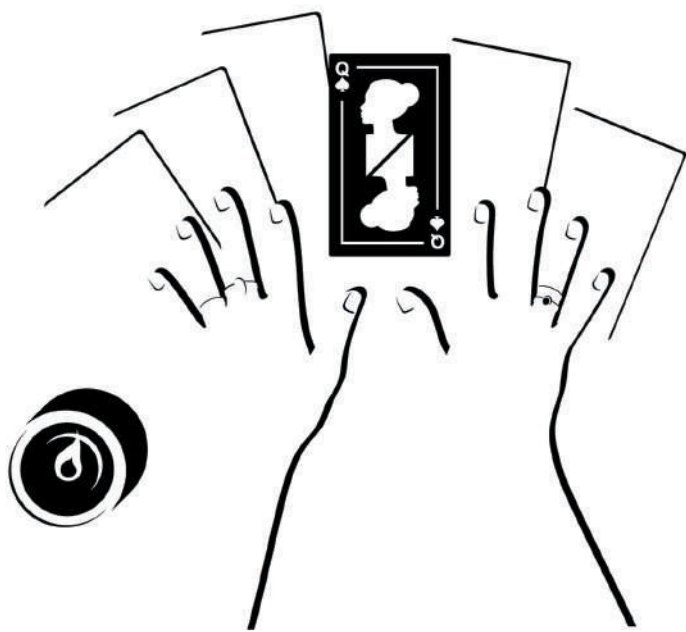
departe să vadă minunate plăci ceramice la târgul care umplea anual orașul de zgomote diferite. Și, mai mult ca sigur, sosise din nou acel anotimp în oraș, fiindcă se umpluse de freamăt. Erau zile când inima Lucianei bătea mai tare decât de obicei, pentru că în perioada târgului de ceramică Vittorio voia să iasă zilnic. Îi plăcea că străzile pietruite ale orașului musteau de oameni, lumea stătea pe jos în Piazza Maggiore până se înnopta, mâncând gelato și râzând, iar gâturile se întindeau către cele două turnuri pe care nimeni niciodată nu avea să le mai vadă înalte cum le cunoscuse Dante. Vittorio voia să iasă zilnic, iar pulsul Lucianei se accelera, puțin mai intens cu fiecare plecare. La începutul după-amiezii acelei zile, Vittorio plecase, așadar, ca de obicei, cu o sacoșă din pânză albastru-închis să traverseze portic după portic pentru a cumpăra mortadella de la băcănia lui Matteo. Luciana îi ghicea pașii în picăturile de apă care se prelingeau de pe fiecare ceașcă pe podea, în drumul de la chiuveta un pic ruginită către șervetul întins pe masa unde rămâneau la scurs. Acum se întâlnea cu Gino și Pietro, prietenii lui de ani de zile, și rămâneau împreună cam o jumătate de oră sau poate chiar una plină. Saliva la gândul unei beri în compania lui Pietro cel burtoș. Gino nu mai bea de când sângerase o săptămână întregă într-un spital de pe o colină și îi dădușeră cea mai proastă veste: nu avea să mai asculte niciodată meciurile de la radio în compania unui pahar de vin roșu. Cel mai probabil se vor așeza la terasa unei bodegi de

lângă biserica San Martino, după ce pașii lor greoi și lenți, ca mișcările imperceptibile ale cărămizilor, vor șterge pardoseala mozaicată, lăsând în urmă micul magazin Filatelia, cel cu vitrina plină de reviste și timbre. Va veni berea, vor curge vorbele din guri cu dinți în cădere liberă, se vor auzi povești nemaiauzite în urechi acoperite pe jumătate cu smocuri de fire albe, arbuști bătrâni și răzvrățiți.

Luciana se învârtea prin casă de trei ceasuri bune de la spălarea ceștilor de cafea, netezind cu mâna cute invizibile ale fotoliilor și ale rufelor de așezat în dulap. Îl aștepta pe Vittorio în fotoliul de pluș grenă aflat aproape de ieșirea pe terasă. Aștepta ca Vittorio să se ridice de la masa pătrată, să-i salute pe Pietro și pe Gino și să se strecoare, cu bucata de mortadella la subraț ori în sacoșa din pânză, pe sub ziduri ce respirau în sfârșit, trecute în liniștea umbroasă a apusului. Știa că e posibil să se mai plimbe pe străzi, să treacă, poate, pe lângă Palazzo Bevilacqua pentru a se opri să privească prin gardul din fier forjat calmul curții interioare. Își dorise dintotdeauna să intre înăuntru și, în după-amiezile când nu ieșea, obișnuia să-i povestească Lucianeii tot ce își imagina că se întâmplă în palatele Bologniei. Erau povești frumoase, la fel de frumoase ca cele din cărți, și Luciana și-ar fi dorit să le scrie sau să le țină minte cuvânt cu cuvânt. Vittorio vorbea însă mult prea repede, iar ea nu își mai amintea chiar toate detaliile. Nu mai putea trece dincolo de frumusețe. Vittorio nu sosise acasă încă și se înnoptase, nu mai era mult până la

miezul nopții sau cel puțin așa simțea Luciana după răcoarea aerului care umfla perdelele.

De câteva ori îi trecu prin minte că e posibil să fie la barul ăla misterios din centru, la Camera a Sud, unde erau mulți tineri pe care el i-ar fi putut urmări sau cu care ar fi putut vorbi. Era ca o ploaie gândul asta, ca un fior al tuturor spaimelor absurde lăsate în umbra anilor trecuți. Luciana se scutură din toate gândurile mult după miezul nopții când nu mai știa dacă adormise sau nu, dacă Vittorio nu cumva intrase în casă în vârful picioarelor, la fel ca în multe alte nopți ale lor. Se duse în dormitor, dar nu era, chiar nu era. Rămase ușor suspendată în întuneric, fără gânduri coerente, și atunci tot ce îi veni în minte fu să își lipească urechea de receptorul telefonului, un mesaj mut și disperat de ajutor care spera să traverseze mări și oceane până la fiul lor. Se auzi soneria și Luciana nu mai apucă să formeze niciun număr. Nu se sperie de data aceasta, poate pentru că sunetul soneriei semăna foarte mult cu cel al vecinilor de deasupra. Dar se insista de dincolo de ușă. Suna la ei. Străbătu pas cu pas distanța și întunericul deveni atât de intens încât închise ochii și număra în gând. O lume întreagă îi circula prin minte, cești de cafea, terasa, soarele și zațul cel negru. Când reuși să deschidă în sfârșit ușa, în cadru apăru o tânără necunoscută cu ochi negri și păr colorat. Ținea în mână un pachet cu felii de mortadella atent înfășurate.



București

1. Am trăit o mie de vieți în București. Deja. Pe unele, intens, ca pe un drum musai de făcut în mijloc de iulie, pășind pe asfaltul semi-topit al bulevardelor largi flancate de blocuri moderniste, scufundându-te în irealitatea caldarâmului mișcător și a particulelor de aer fierbinte.

Pe altele, lejer, ca mirosul serilor când te întorci acasă în penumbra străzilor de foste case boierești, copleșitoare, cu stucaturi discrete și misterioase sau cu balcoane care se revarsă aproape căzând. Bucureștiul e o capcană olfactivă care-și împinge parfumurile letal peste ziduri și străzi. Mâna Maicii Domnului făcându-te să zăbovești la porți, în mai, socul și salcâmul ridicându-se în tandem cu vântul din parcuri și grădini nebănuite, apoi vara, izbucnind sălbatic cu teiul înnebunitor, toamna cu castane și frunzele răsfirate la încălzit pe trotuare sub blândețea apusurilor. Iar iarna, iarna nu miroase decât a nostalgie, iarna te așterni să rumegi tot ce vei fi trăit, așteptând. Iată-mă prizoniera mirosurilor orașului de mulți ani, sunt străzi pe care trec și nu mai poate fi decât iarnă, pentru că acolo am ascultat un concert de Mahler. Sunt semafoare năucitoare

unde s-au intersectat priviri, e un parc în care noaptea pașii s-au încăpățânat să caute mereu ceva, semne improbabile. Sunt curți ținute drept de oțetari și grădini sufocate de flori din toate secolele, în care ai deja-vu-uri dureroase cu iubiri. Ale tale, ale prietenilor, ale iubiților și iubitelor, un labirint de străzi care țes fire, unind stângaci, dar tare, suflete și sânge.

1. Citesc aceste rânduri pentru prima oară. Prima oară când citesc ceva scris de prietena mea, Lena, la o săptămână de când nu mai e acasă. Sau, ar trebui să spun, la o săptămână de când a dispărut, deși nici chiar în acest moment nu i-ar trece nimănui prin cap că Lena ar putea pleca undeva fără să spună nimic. Sunt zile infernale, Bucureștiul se contorsionează ca în fiecare iulie și august sub un soare tot mai crud. Respirăm cu frică, e vremea coronavirusului și, după ce am stat înăuntru aproape trei luni, am regăsit un oraș înflorit și blând. Bucureștenii și-au reluat în stăpânire orașul, mai întâi timid, apoi invadând grădinile și curțile caselor interbelice, unde siropurile cu sifon, ginurile tonice sau tradiționalul șpriț readuc gustul normalității pierdute. Nu sunt dintre cei mai curajoși, nu am plecat nici la munte, nici la mare încă, deși a trecut deja o lună de când ne putem mișca din nou în voie. Minte și corpul meu s-au obișnuit atât de mult să stea departe de tumultul altor priviri, altor mâini care ating obiecte, încât prefer să rămân în continuare mai mult pe

balcon să privesc norii. Cu Lena m-am văzut însă săptămânal, am început să ne reluăm plimbările lungi, la apus, pe străzile preferate. Bătrânul cartier armenesc, zona Mântuleasa-Plantelor, Batiștei-Speranței, Icoanei-Toamnei sunt numai câteva dintre traseele noastre obișnuite. Fotografiez în neștire ferestre, detalii, reușim de fiecare dată să reinventăm vizual colțuri arhicunoscute. Căutăm semne, crede Lena, citându-i obsesiv pe Eliade, Sebastian și pe Jeni Acterian. Lena a crescut cu capul în cărți și m-am obișnuit să îi accept micile manii livrești și veșnicele invocări ale interbelicilor. Nu mi-aș fi putut însă imagina că scrie și ea, privind-o în serile când ne răcoream sau ne încălzeam sufletul pe la vreo grădină de pe Plantelor ori Școalei; între miile de nimicuri despre care vorbeam, nu făcuse nici cea mai mică aluzie la faptul că scria.

De cele mai multe ori, toamna sau primăvara, dădeam o tură de Cișmigiu, apoi, lăsând în urmă parcul, înaintam pe străzile liniștite și umbroase care duc spre Piața Matache și Gara de Nord, oprindu-ne în general cam în aceleași unghiuri, pentru fotografii cu doi copaci care aproape că își uneau coroanele sau cu balcoane decrepite care o făceau pe Lena să tot spună cât de norocoase suntem că am apucat să vedem toate casele din oraș înainte să cadă complet. Nu știu cât de norocoase suntem, mereu mi-am zis că în orașul ăsta în care am trăit deja mai multe vieți, norocul e că nu mi-a căzut încă în cap vreo bucată din faimoasele balcoane. Pe străzile acelea, undeva după Sala Radio și

până în intersecția cu Mircea Vulcănescu, Lenei îi plăcea să rememoreze istoria bunicii ei paterne, care locuise o vreme în anii 1930-1940 pe lângă Piața Matache. Într-una dintre plimbările pe străzi cu nume de regiuni, pe Crișana sau poate pe Temișana, găsisem într-o seară o fotografie de nuntă. Era un portret ca atâtea altele pe care le-am văzut atârnate pe pereții caselor de la țară, la loc de cinste. Ne întristase că descoperisem fotografia sprijinită de un coș de gunoi. *Au ajuns ai nimănui*, spusese Lena, ridicând portretul. I-am zis ceva legat de microbi, dar nu m-a ascultat și a luat-o acasă: *Mireasa asta îmi amintește de bunica Aglaia.*

II. *Urmează poza de nuntă, poza care va fi înrămată și pusă deasupra patului, patul lor peste care vor trece nopți.*

Stau cu umerii aproape nefiresc lipiți și nu se privesc. Cineva, în fața lor se pregătește să le încremenească viețile în haine de nuntă, înainte de șoapte, înainte de tortul pe care îl așteaptă toată mahalaua, înainte să afle culoarea ochilor copiilor lor, înainte de prima ceartă, înainte ca povestea lor să zacă în mijlocul trotuarului, după nouăzeci de ani, și să aștepte să fie culeasă și plăsmuită.

În câteva zeci de secunde vor deveni o fotografie, timpul se va opri peste rujul ei aprins și peste emoțiile lui.

Fotograful:

1, 2, 3 atenție... nu mișcați!

Aglaia:

Inima mea s-a oprit ca în acea seară în care am întors capul și te-am privit pentru prima oară. Îmi tremură mâna care strânge buchetul, dar respiri atât de calm în stânga mea încât mă bucur că am ales margarete, pe care nu le vor șterge nici măcar tristețea trandafirilor mângăliți pe deasupra, de meșterul fotograf. Vreau să fiu frumoasă pentru tine, să-ți încălzească inima orele întregi în care am stat să-mi buclez părul cu drotul. Să-mi simți voalul lung și alb fluturând către tine cuvinte pe care de-abia le ghicesc, cuvinte moarte demult, cuvinte care nu s-au inventat încă. Să stai mereu drept lângă mine ca-n poza asta caraghi-oasă, care are o soră aproape geamănă în fiecare casă din mahala; dar când te vei uita la ea, din întâmplare, după o zi întreagă în care ai trudit în atelierul de croitorie al tatălui tău zgârcit, nu vei vedea în el o soră aproape geamănă și întâmplătoare a tuturor femeilor posibile care zâmbesc în penumbra tuturor pereților posibili. Mă vei vedea pe mine. Mă vei vedea, așa cum te voi vedea eu în momentul în care voi strânge de pe jos, din bucătărie, cioburile amestecate cu lacrimile ultimei noastre încăierări. Lacrimi care vor curge și îmi vor aminti nu cât de mult te urăsc, ci că te-am ales. Dintre toți bărbații de pe pământ, bărbați cu pălării, nas, ochi, mâini, cravate, meserii, te-am ales pe

tine. Te-am privit și inima mea te-a ales, dintre sutele de bărbați care zâmbesc ca tine, merg ca tine, beau seara la birt ca tine. Îți simt deja copiii crescându-mi în pântec, pe care nu-i voi iubi doar pentru că i-am purtat, ci pentru că sunt ai tăi, chiar și când vei fi prea ocupat să mă ajuți să-i spăl sau să-i hrănesc.

Te voi alege mereu, te voi alege privind cum te descompui încet, te voi alege și când membrul tău va tânji după alte femei, te voi alege și când carnea ți se va descărna ușor, te voi alege când vom face dragoste pentru a mia oară în patul nostru vechi, te voi alege când voi merge la piață și voi cumpăra roșii cu gândul că le voi mânca cu tine, te voi alege când vecinul îmi va pune în treacăt mâna pe cot, șoptindu-mi că sunt frumoasă.

Iar când vom fi bătrâni și scârbiți, plictisiți, când nu ne va mai suporta nimeni și de-abia ne vom mai suporta, vom sta împreună, în tăcere, umăr lângă umăr și va fi de ajuns. Va fi firesc. Va fi soare peste mâinile noastre zbârcite, peste oasele noastre bolnave, peste tăcerea noastră veșnic îndrăgostită.

Alecu:

Tu ai știut mereu mai bine decât mine cum să zâmbești la pozat. Mi-era teamă de tine, așa cum mi-era teamă de cât de prostește o să arăt cu cravată și floare în piept. Mi-era teamă înainte să-ți aud șoaptele calde în noaptea aia, când ai fost pentru prima oară a mea, în podul casei,

întinsă pe cearșafurile vechi, de împrumut. Eram în tine, încă foarte în tine când am văzut că ești a mea, că mă așteptai hotărâtă să nu-mi mai dai drumul niciodată.

Ești frumoasă, ești cea mai frumoasă acum, te doresc, nu te-am avut decât de două ori înainte să ne cununăm, te voi avea în noul nostru pat, deasupra căruia vom rămâne veșnic încremeniți. Nu visez decât să-ți supun genunchii și încheieturile mâinilor, să fii numai a mea, să fiu singurul care-ți atinge părul, să fiu singurul tată al copiilor tăi.

Iar tu și ei îmi veți răpi liniștea, mă vei bate la cap, mă vei critica, mă vei huli, mă vei blama pentru tot răul casei noastre, pentru tot răul din lume.

Aș fi putut fi cu oricare altă femeie. De ce tu dintre toate, de ce tu și nu alta mai înaltă, mai blondă, mai zveltă? Aș putea să mă dau oricând jos din tabloul de nuntă care mă va strânge, din costumul de ginere care mă va sufoca. Aș putea fi cu oricare altă femeie pe care o văd trecând seara la birt când îmi sorb berea ce-mi curge otrăvitor prin sânge.

M-ai privit și m-ai ales, m-am privit în privirea ta și m-am văzut iubindu-te în toate femeile posibile, mi-am văzut neputința de a mai simți ca acum, când nu costumul mă strânge, ci teama că te voi pierde vreodată. Că alt bărbat te va așeza într-o ramă de nuntă. Că alt bărbat îți va suporta toanele, că alt bărbat se va plictisi să te sărute seară de seară. M-am văzut la o masă de duminică cu altă posibilă femeie, gândindu-mă la tine, tânjind după tine.

Te voi urî, te voi disprețui, vei deveni poate grasă, vei sta banal seara proptită în gard, la bârfă cu vecinele. Dar când voi veni beat și acrit, disperat, înfrânt, plin de remușcări, te voi privi și voi ști că ești tu, că te-am ales, că tu ești cea pe care am iubit-o și nu alta.

Tu îmi vei spăla corpul inert când voi zace mort, pe masă, tu te vei așterne în pământ lângă mine când va sosi ceasul. Și vom rămâne în tăcere sub țărână, unul lângă altul, în timp ce deasupra va fi soare, vor fi trotuare și câini și ruine peste care să plutească fotografia noastră de nuntă maculată și anonimi care să meargă umăr lângă umăr, visându-ne, visându-se.

2. Nu mă pot opri din citit și nu îmi vine să cred... Povestea e cam înflorită față de ce obișnuia să îmi zică Lena despre bunica ei când ne apropiam în plimbările noastre crepusculare de Piața Matache, dar sunt și detalii reale. Bunica locuia într-adevăr la București în timpul războiului și cânta în Corul Radio. Aglaia mă privește din fotografia sepia de pe biroul Lenei, în costum popular, alături de colegele ei de cor, flancată de un stilou grenă și de teancul de foi imprimare lăsate la vedere, de parcă s-ar fi ridicat de pe scaun o clipă să își pună un pahar cu apă și să își dezmoștească privirea, înainte de a reveni la lectură. Ieri am primit un telefon straniu. Un număr necunoscut m-a făcut să tresar, pe la trei-patru după-amiaza, iar o voce de femeie în vârstă m-a făcut să înțeleg după un minut

de vorbe neclare și onomatopee că stăteam de vorbă cu mătușa Lenei. Singura ei rudă încă în viață, care îi lăsase moștenire o casă cu curte pe strada Transilvaniei.

Unde e Lena? m-a întrebat din toate puterile celor optzeci și cinci de ani.

I-am răspuns calm că ultima oară ne văzusem acum o săptămână la o plimbare pe străzile din jurul Cișmigiului. Îmi aminteam perfect, pentru că înfloriseră teii și Lena se tot ridica pe vârfuri să culeagă flori de pe crengi la care mai mult nu ajungea. Lena e singura mea prietenă mai mică de înălțime. Are 1.60, dacă nu cumva a mințit cu 2-3 centimetri.

Mătușa a repetat întrebarea ca un disc stricat. *Unde e Lena? Unde e Lena?* Și cu cât cuvintele ei puneau sacadat un pas în fața celuiilalt, am realizat unu, că habar nu aveam unde putea fi Lena și doi, că ar fi putut să nu îi răspundă mătușii la telefon pentru că pur și simplu nu avea chef. Nu din răutate sau din nesimțire; își adora mătușa, căreia îi și semăna, deși nu ar fi recunoscut-o vreodată. Îi purta rochiile, pantofii, gențile, plutind între două lumi, două tinereti, a mătușii suprapusă peste a ei, ca o a doua piele ce o învăluia, făcându-mă să cred că avea puteri supranaturale. Doar că uneori Lena voia să fie lăsată în pace, se închi-dea în camera sau podul unei case interioare unde nu mă invita niciodată. Eram sigură că se cuibărise în ea o casă bucureșteană de început de secol XX, cu tufe de trandafiri și doi tei în curte, cu lujeri de bujori și hortensii mov.